

Gunilla Folkesson
verksamhetsutvecklare
Tel. 0470-410 00

Nämnden för arbete och välfärd

Beslut om hantering av ekonomiskt bistånd vid "glappet".

Förslag till beslut

Nämnden för arbete och välfärd beslutar att införa återkrav för utbetalat ekonomiskt bistånd i det så kallade Glappet från första dagen som bistånd beviljas, enligt modell från Vansbro kommun.

Bakgrund

Ordförande i Nämnden för Arbete och välfärd har givet Förvaltningen i uppdrag att beskriva hur Växjö kommun kan införa återkrav/etableringslån i handläggningen av ekonomiskt bistånd i Glappet i enlighet med Vansbro kommuns modell. I Vansbro kommun beviljas ekonomiskt bistånd i Glappet som förskott på förmån mot återkrav.

Glappet avser den period från det att dagersättning från Migrationsverket (LMA) har upphört till dess att personen får sin etableringsplan/etableringsersättning. Den enskilde hamnar i ett glapp p g a det är två olika system som möts, LMA betalas ut i förskott och etableringsersättningen i efterskott. Det är inte den enskilde som skapar Glappet. Kommunerna får schablonersättning från staten för kostnader i Glappet, som dock inte täcker hela kostnaden.

Växjö – nuvarande rutiner

Det finns goda rutiner för handläggning av ansökan om ekonomiskt bistånd i Glappet.

Enligt befintliga rutiner för handläggningen i Glappet fattas inte beslut om förskott på förmån med återkrav i etableringsersättning. Ersättningen räknas som inkomst den månad utbetalning sker. Om personen/hushållet har ansökt om socialförsäkringsförmåner såsom underhållsstöd, bostadsbidrag, föräldrapenning och äldreförsörjningsstöd skickas en framställan till Försäkringskassan med begäran om utbetalning till kommunen i retroaktiv ersättning.

Vansbro kommun

I Vansbro kommun har man infört nya rutiner för handläggningen av ansökan om ekonomiskt bistånd i Glappet som innebär att allt ekonomiskt bistånd i Glappet beviljas som förskott på förmån mot återkrav.

Exempel 1: En person får uppehållstillstånd och LMA upphör fr o m 1 januari och har sitt etableringssamtal samma dag på Arbetsförmedlingen och blir berättigad till etableringsersättning fr o m 1 januari. Denna ersättning kommer att betalas ut den 10 februari. I avvaktan på denna utbetalning ansöker personen om ekonomiskt bistånd. Vansbro kommun beviljar då ekonomiskt bistånd som förskott på den ersättning eller förmån som utgörs av etableringsersättning, etableringstillägg/bostadsersättning för januari och en återbetalningsplan upprättas.

Exempel 2: En person får uppehållstillstånd och LMA upphör fr o m 1 januari men personen får vänta på sitt etableringssamtal på arbetsförmedlingen till den 20 januari och blir då berättigad till etableringsersättning för perioden 20/1 – 31/1. För perioden 1/1 – 19/1 får personen ingen ersättning. Personen ansöker om ekonomiskt bistånd för januari. Även i detta fall beviljar Vansbro kommun ekonomiskt bistånd för hela januari som förskott på den ersättning eller förmån som utgörs av etableringsersättning/etableringstillägg/bostadsersättning för januari och en återbetalningsplan upprättas. Detta görs även om den enskilde inte kan påverka när den får sitt etableringssamtal.

Jurist på SKL

Vid kontakt med jurist på SKL framkommer att rättsläget inte är tydligt, det saknas domar. Den dom som finns är Kamrarrättsdom 2015 – 3571. Juristens tolkning är att domen öppnar upp för kommunerna att bevilja ekonomiskt bistånd i Glappet som förskott på förmån mot återkrav enligt exempel 1 från Vansbro kommun. Men juristen uttrycker tveksamhet till om domen är tillämpligt i exempel 2 från Vansbro kommun då den enskilde inte har någon ersättning att vänta för perioden 1/1 – 19/1 och att det inte beror på den enskilde. Det är inte den enskilde som har bidragit till att detta glapp uppstår. Konsekvenserna för den enskilde utifrån Vansbro exempel 2 bör beaktas.

Förvaltningens bedömning

Ett införande av förändrade rutiner att ekonomiskt bistånd i Glappet ska utbetalas som förskott på den förmån eller ersättning som utgörs av etableringsersättning/etableringstillägg/bostadsersättning medför att nya rutiner för handläggning av ekonomiskt bistånd i Glappet behöver utformas och ett nytt beslutsunderlag behöver formuleras. Goda rutiner för återkrav finns utarbetade och inlagda i förvaltningens ledningssystem. Rutinerna behöver dock uppdateras.

Förändrat arbetssätt medför ökad administration. 2016 öppnades 227 ärenden i Glappet. För socialsekreteraren innebär det att avtal om återkrav med avbetalningsplan ska upprättas som den enskilde ska skriva under. Detta kan medföra att besöket med den enskilde tar längre tid och att

socialsekreteraren kan behöva boka fler möten med den enskilde än vad som annars hade behövts.

Det blir även en ökad arbetsuppgift för de administratörer som handlägger och följer upp återkrav. Det blir betydligt fler fakturor som månatligen ska skickas ut, följas upp och vid behov skicka påminnelse och även föra talan till Förvaltningsrätten. För den enskilde kan det under återbetalningsperioden uppstå behov, t ex inköp av glasögon, tandvård som påverkar att återbetalningsplanen måste revideras. Det är viktigt att tillse att personen inte hamnar under skälig levnadsnivå under återbetalningsperioden.

Förvaltningen bedömer att genom att införa rutiner i handläggningen av ekonomiskt bistånd i Glappet med beslut om förskott på förmån mot återkrav i etableringsersättning kommer kostnaderna för ekonomiskt bistånd i Glappet att minska.

Mot bakgrund av utlåtande från jurist på SKL bedömer Förvaltningen att det är möjligt att införa återkrav i enlighet med exempel 1 från Vansbro kommun även om det finns en osäkerhet i rättsläget och att införandet av återkrav också får konsekvenser för den enskilde.

Förvaltningen bedömer att det inte är möjligt att införa återkrav enligt exempel 2 från Vansbro kommun utifrån bedömning av jurist på SKL. Juristen menar på att i exempel 2 beslutas om ekonomiskt bistånd som förskott på förmån även för en period där den enskilde ej fått annan ersättning. Ett införande av återkrav enligt exempel 2 med återbetalning även för en period där den enskilde inte har haft annan ersättning skulle medföra konsekvenser för den enskilde.

Beslutet skickas till

För åtgärd

Arbete och välfärd

Per Sandberg
förvaltningschef

Elisabeth Malmefeldt
avdelningschef